

het Evangelie naar
++ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ++
JOHANNES
Ο ΛΟΓΟΣ· ΟΥΤΟC ΗΝ ΕΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣ
ΤΟΝ ΘΕΟΝ· ΠΑΝΤΑ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΕΓΕ
ΝΕΤΟ ΚΑΙ ΧΩΡΙC ΑΥΤΟΥ ΕΓΕΝΕΤΟ
ΟΥΔΕ ΕΝ· Ο ΓΕΓΟΝΕΝ ΕΝ ΑΥΤΩ
ΖΩΗ ΗΝ ΚΑΙ Η ΖΩΗ ΗΝ ΩC
ΤΟΝ ΑΛΟΓΟΝ

studie 40

27 september 2018
Bodegraven

de vorige keer...

de zalving te Bethanië als type van de tegenwoordige tijd:

de vorige keer...

de zalving te Bethanië als type van de tegenwoordige tijd:

- Bethanië ong. 2000 el verwijderd van Jeruzalem:
 - Olijfberg/Bethanië > staat voor de hemelvaart;
 - Jeruzalem > stad van de grote Koning;

de vorige keer...

de zalving te Bethanië als type van de tegenwoordige tijd:

- Bethanië ong. 2000 el verwijderd van Jeruzalem:
 - Olijfberg/Bethanië > staat voor de hemelvaart;
 - Jeruzalem > stad van de grote Koning;
- Jezus is de gezalfde = de Christus;

de vorige keer...

de zalving te Bethanië als type van de tegenwoordige tijd:

- Bethanië ong. 2000 el verwijderd van Jeruzalem:
 - Olijfberg/Bethanië > staat voor de hemelvaart;
 - Jeruzalem > stad van de grote Koning;
- Jezus is de gezalfde = de Christus;
- de nardusolie (uit het gebroken kruikje) spreekt van leven uit de dood;

de vorige keer...

de zalving te Bethanië als type van de tegenwoordige tijd:

- Bethanië ong. 2000 el verwijderd van Jeruzalem:
 - Olijfberg/Bethanië > staat voor de hemelvaart;
 - Jeruzalem > stad van de grote Koning;
- Jezus is de gezalfde = de Christus;
- de nardusolie (uit het gebroken kruikje) spreekt van leven uit de dood;
- de afwijzing van Judas > een type van het Joodse volk (jood = Juda) dat niet wil weten van een Messias (gezalfde) die sterft;

de vorige keer...

de zalving te Bethanië als type van de tegenwoordige tijd:

- ❑ Bethanië ong. 2000 el verwijderd van Jeruzalem:
 - Olijfberg/Bethanië > staat voor de hemelvaart;
 - Jeruzalem > stad van de grote Koning;
- ❑ Jezus is de gezalfde = de Christus;
- ❑ de nardusolie (uit het gebroken kruikje) spreekt van leven uit de dood;
- ❑ de afwijzing van Judas > een type van het Joodse volk (jood = Juda) dat niet wil weten van een Messias (gezalfde) die sterft;
- ❑ Judas was een dief: hij onthield het geld aan de armen om dit te reserveren voor het het a.s. Koninkrijk.

Johannes 12

7 Jezus dan zei: laat haar,
want tot de dag van mijn begrafenis,
zou zij dit bewaren.

*met deze daad anticipeert zijn op
deze dag (vijf dagen later)*

ΕΙΠΕΝ	ΟΥΝ	Ο	ΙΗΣΟΥΣ	ΑΦΕΣ	ΑΥΤΗΝ	ΙΝΑ	ΕΙΣ	ΤΗΝ
(hij)-zei	dan	de	Jezus	laat!	haar	opdat	tot-in	de
zeide	dan	_	Jezus	Laat... ..begaan	haar	en	voor	de

ΗΜΕΡΑΝ	ΤΟΥ	ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΥ	ΜΟΥ	ΤΗΡΗΣΗ	ΑΥΤΟ
dag	van-de	begrafenis	van-mij	dat-zij-zal-bewaren	het
dag	_	begrafenis	mijner	bewaren	het

Johannes 12

⁸ Want de armen hebben jullie altijd bij jullie, maar mij hebben jullie niet altijd.

Judas sprak ook namens enkele andere discipelen >

ΤΟΥΣ	ΠΤΩΧΟΥΣ	ΓΑΡ	ΠΑΝΤΟΤΕ	ΕΧΕΤΕ	ΜΕΘ	ΕΔΥΤΩΝ
de	armen	want	altijd	jullie-hebben	met	jullie
de	armen	want	altijd	hebt gij	bij	u

ΕΜΕ	ΔΕ	ΟΥ	ΠΑΝΤΟΤΕ	ΕΧΕΤΕ
mij	echter	niet	altijd	jullie-hebben
Mij	maar	niet	altijd	hebt gij

Matteüs 26

8 Toen de discipelen dit zagen,
waren zij verontwaardigd en zeiden:
Waartoe die verkwisting?

Marcus 14

4 En sommigen spraken
verontwaardigd tot elkander:
Waartoe dient die verkwisting der mirre?

Johannes 12

⁸ Want de armen
hebben jullie altijd bij jullie,
maar mij hebben jullie niet altijd.

zie Deuteronomium 15 >

ΤΟΥΣ	ΠΤΩΧΟΥΣ	ΓΑΡ	ΠΑΝΤΟΤΕ	ΕΧΕΤΕ	ΜΕΘ	ΕΔΥΤΩΝ
de	armen	want	altijd	jullie-hebben	met	jullie
de	armen	want	altijd	hebt gij	bij	u

ΕΜΕ	ΔΕ	ΟΥ	ΠΑΝΤΟΤΕ	ΕΧΕΤΕ
mij	echter	niet	altijd	jullie-hebben
Mij	maar	niet	altijd	hebt gij

Deuteronomium 15

¹⁰ Gij zult hem (=de arme) met mildheid geven
en uw hart zal niet verdrietig zijn,
wanneer gij hem geeft,
want ter wille daarvan zal JAHWEH, uw God,
u zegenen in al uw werk
en in alles wat gij onderneemt.

¹¹ Want armen zullen nooit in het land ontbreken;
daarom gebied ik u aldus:
Gij zult uw hand wijd openen
voor uw broeder,
voor de ellendige en de arme in uw land.

Johannes 12

⁹ De talrijke menigte dan uit de Joden wist dat hij daar was...

o.a. feestgangers (12:12) die eerder hadden gespeculeerd of Jezus ook naar het feest zou optrekken (11:55,56)

ΕΓΝΩ	ΟΥΝ	[Ο]	ΟΧΛΟΣ	ΠΟΛΥΣ
(hij)-wist	dan	de	verzamelde-mensenmassa	talrijke
kwam te weten	dan	De	menigte	grote

ΕΚ	ΤΩΝ	ΙΟΥΔΑΙΩΝ	ΟΤΙ	ΕΚΕΙ	ΕΣΤΙΝ
van-uit	de	Joden	dat	daar	hij-is
uit	de	Joden	dat	daar	Hij... ..was

Johannes 12

⁹ ... en zij kwamen niet alleen vanwege Jezus maar ook opdat zij Lazarus zouden waarnemen, die hij opwekte vanuit de doden.

en waarvan het nieuws zich rap had verspreid (11:45,46)

ΚΑΙ	ΗΛΘΟΝ	ΟΥ	ΔΙΑ	ΤΟΝ	ΙΗΣΟΥΣ	ΜΟΝΟΝ	ΑΛΛ	ΙΝΑ	ΚΑΙ	ΤΟΝ
en	zij-kwamen	niet	vanwege	de	Jezus	alleen	maar	opdat	ook	de
en	zij kwamen	niet om	_	Jezus	alleen	maar	opdat	ook	_	

ΛΑΖΑΡΟΥ	ΙΔΩΣ	ΙΝ	ΟΝ	ΗΓΕΙΡΕΝ	ΕΚ	ΝΕΚΡΩΝ
Lazarus	dat-zij-waarnemen	die	hij-wekt	van-uit	doden	
Lazarus	zij... ...zouden zien	die	Hij... ...had opgewekt	uit	de doden	

Johannes 12

¹⁰ De overpriesters nu beraadslaagden om ook Lazarus te doden,

de Farizeeërs worden hier niet genoemd, overpriesters maakten deel uit van partij van de Sadduceeën (Hand. 4:1; 5:17) zij verwierpen de leer van de opstanding (Hand. 23:8)

ΕΒΟΥΛΕΥCΑΝΤΟ ΔΕ ΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙC
~(zij)-beraadslagen~ echter de oversten-van-de-priesters
beraadslaagden En de overpriesters

ΙΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ ΑΠΟΚΤΕΙΝΩC ΙΝΑ
opdat ook de Lazarus |dat-zij-doden
om ook _ Lazarus te doden

Johannes 12

¹⁰ De overpriesters nu
beraadslaagden om ook Lazarus te doden,

*de opwekking van Lazarus werd de aanleiding
tot vergadering van het Sanhedrin (11:47-53)*

ΕΒΟΥΛΕΥCΑΝΤΟ ΔΕ ΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙC
~(zij)-beraadslagen~ echter de oversten-van-de-priesters
beraadslaagden En de overpriesters

ΙΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ ΑΠΟΚΤΕΙΝΩC ΙΝΑ
opdat ook de Lazarus |dat-zij-doden
om ook _ Lazarus te doden

Johannes 12

¹¹ omdat velen van de Joden heengingen
vanwege hem en zij geloofden in Jezus.

d.w.z. erkenden de echtheid van het wonder

ΟΤΙ	ΠΟΛΛΟΙ	ΔΙ	ΑΥΤΟΝ	ΥΠΗΓΟΝ	ΤΩΝ	ΙΟΥΔΑΙΩΝ
dat	velen	vanwege	hem	-(zij)-gingen-heen	van-de	Joden
daar	vele	ter wille van	hém	kwamen	der	Joden

ΚΑΙ	ΕΠΙΣΤΕΥΟΝ	ΕΙΣ	ΤΟΝ	ΙΗΣΟΥΣ
en	-(zij)-geloofden	tot-in	de	Jezus
en	geloofden	in	_	Jezus

Johannes 12

¹² De volgende morgen

hoorde de talrijke menigte
die naar het feest kwam,
dat Jezus naar Jeruzalem kwam.

= zondagochtend >

TH ΕΠΑΥΡΙΟΝ

in-de de-volgende-morgen

De volgende dag

8e Nisan	9e Nisan	10e Nisan	11e Nisan	12e Nisan	13e Nisan	14 e Nisan
vrijdag	zaterdag/ sabbat	zondag	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag
6 dagen voor Pascha	5 dagen voor Pascha	4 dagen voor Pascha	3 dagen voor Pascha	2 dagen voor Pascha	1 dag voor Pascha	Pascha

zondagochtend:
optocht naar Jeruzalem

zaterdagavond: zalving in Bethanië

vrijdag: Jezus arriveert in Bethanië

Johannes 12

12 De volgende morgen hoorde de talrijke menigte die naar het feest kwam, dat Jezus naar Jeruzalem kwam.

*Johannes beschrijft de feestgangers die Jezus ophalen vanuit Jeruzalem;
Matteüs, Marcus en Lucas beschrijven de stoet die met Jezus optrekt naar Jeruzalem*

Ο	ΟΧΛΟΣ	ΠΟΛΥΣ	Ο	ΕΛΘΩΝ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΕΟΡΤΗΝ
de	verzamelde-mensenmassa	talrijke	de	komende	tot-in	het	feest
de	menigte	grote	die	gekomen was	voor	het	feest

ἈΚΟΥΣΑΝΤΕΣ	ΟΤΙ	ΕΡΧΕΤΑΙ	Ο	ΙΗΣΟΥΣ	ΕΙΣ	ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ
hoerende	dat	(hij)-komt~	de	Jezus	tot-in	Jeruzalem
toen... ..hoorde	dat	kwam	_	Jezus	naar	Jeruzalem

Johannes 12

¹³ Zij namen de takken van de palmbomen en gingen uit, hem tegemoet...

embleem van overwinning; Openb.7:9

palmladeren vormen een kroon

Hebr. 'tamar' - koninklijke naam - Juda

ΕΛΑΒΟΝ ΤΑ ΒΑΙΑ

zij-namen de bladertakken

namen zij _ (1/3) palmtakken

ΤΩΝ ΦΟΙΝΙΚΩΝ

van-de palmen

(2/3) (3/3)

Leviticus 23

³⁹ Doch op de vijftiende dag
van de zevende maand,
wanneer gij de opbrengst van uw land inzamelt,
zult gij zeven dagen
het feest van JAHWEH vieren;
op de eerste dag zal er rust zijn
en op de achtste dag zal er rust zijn.

⁴⁰ Op de eerste dag zult gij
vruchten van sierlijke bomen nemen,
takken van palmen
en twijgen van loofbomen
en van beekwilgen,
en gij zult vrolijk zijn
voor het aangezicht van JAHWEH, uw God,
zeven dagen lang.

Johannes 12

13 Zij namen de takken van de palmbomen en gingen uit, hem tegemoet...

dus vanuit Jeruzalem

ΚΑΙ	ΕΞΗΛΘΟΝ	ΕΙΣ	ΥΠΑΝΤΗΣΙΝ	ΑΥΤΩ
en	(zij)-gingen-uit	tot-in	het-tegemoet-gaan	hem
_	gingen uit	_	tegemoet	Hem

Johannes 12

¹³ ... En zij riepen hosanna,
gezegend hij die komt
in de naam van de Heer!
en: de koning van Israël!

citaat uit Psalm 118 >

ΚΑΙ	ΕΚΡΑΥΓΑΖΟΝ	ΩΣΑΝΝΑ	ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ	Ο	ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ
en	zij-riepen-luidkeels	hosanna	!gezegend-wordende~	degene	!komende~
en	riepen	Hosanna	gezegend	Hij, die	komt

ΕΝ	ΟΝΟΜΑΤΙ	ΚΥΡΙΟΥ [ΚΑΙ]	Ο	ΒΑΣΙΛΕΥΣ	ΤΟΥ	ΙΣΡΑΗΛ
in	naam	van-Heer	en	de koning	van-het	Israël
in	de naam	des Heren	en	De koning	van	Israël

Psalm 118

- 22 De steen die de bouwlieden versmaad hebben,
is tot een hoeksteen geworden;
- 23 van JAHWEH is dit geschied,
het is wonderlijk in onze ogen.
- 24 Dit is de dag die JAHWEH gemaakt heeft;
laten wij juichen en ons daarover verheugen.
- 25 Och JAHWEH, red toch (hebr. hoshanah!),
och JAHWEH, geef toch voorspoed!
- 26 Gezegend hij, die komt
in de naam van JAHWEH;
wij zegenen u uit het huis van JAHWEH.

Psalm 118

22 De steen die de bouwlieden versmaad hebben,
is tot een hoeksteen geworden;

23 van JAHWEH is dit geschied,
het is wonderlijk in onze ogen.

24 Dit is de dag die JAHWEH gemaakt heeft;
laten wij juichen en ons daarover verheugen.

25 Och JAHWEH, red toch,
och JAHWEH, geef toch voorspoed!

26 Gezegend hij, die komt
in de naam van JAHWEH;
wij zegenen u uit het huis van JAHWEH.

Johannes 12

13 ... En zij riepen hosanna,
gezegend hij die komt
in de naam van de Heer!
en: de koning van Israël!

EN	ONOMATI	KYPIOY	[KAI]	O	BACILEYC	TOY	ICPAHA
in	naam	van-Heer	en	de	koning	van-het	Israël
in	de naam	des Heren	en	De	koning	van	Israël

Johannes 12

¹⁴ Jezus nu vond een ezeltje
en ging daarop zitten,
zoals het geschreven is:

*gedetaileerd beschreven in Mat.21,
Mar.11 en Luc.19:*

Mat.21:7

*"zij brachten de ezelin EN het veulen
en zij legden hun klederen erop, en Hij
ging daarop zitten..."*

ΕΥΡΩΝ	ΔΕ	Ο	ΙΗΣΟΥΣ	ΟΝΑΡΙΟΝ	ΕΚΑΘΙΣΕΝ	ΕΠ	ΑΥΤΟ
¹ vindende	echter	de	Jezus	ezeltje	-hij-gaat-zitten	op	het
vond	En	_	Jezus	een jonge ezel	en Hij ging... ..zitten	(1/2) erop	(2/2)

Johannes 12

14 Jezus nu vond een ezeltje
en ging daarop zitten,
zoals het geschreven is:

in Zach.9:9 (in combinatie met o.a. Jes.40:9)

ΚΑΘΩΣ	ΕΣΤΙΝ	ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΝ
zo-als	(het)-is	°geschreven-zijnde~
gelijk	is	geschreven

Johannes 12

¹⁵ Vrees niet dochter Sions,
neem waar, uw koning komt,
zittend op een veulen van een ezelin.

ΜΗ	ΦΟΒΟΥ	ΘΥΓΑΤΗΡ	ΣΙΩΝ	ΙΔΟΥ	Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ
toch-niet	!vrees~!	dochter	van-Sion	!neem-waar!	de koning
niet	Wees... ...bevreesd	dochter	Sions	zie	_ Koning

COY	ΕΡΧΕΤΑΙ	ΚΑΘΗΜΕΝΟΣ	ΕΠΙ	ΠΩΛΟΝ	ΟΝΟΥ
van-jou	!(hij)-komt~	!zittende~	op	veulen	van-ezelin
uw	komt	gezeten	op	het veulen	van een ezel

Zacharia 9

⁹ Jubel luide, gij dochter van Sion;
juich, gij dochter van Jeruzalem!

Zie, uw koning komt tot u,
hij is rechtvaardig en zegevierend,
nederig, en rijdende op een ezel,
op een ezelshengst, een ezelinnejong.

¹⁰ En ik zal ik de wagens uit Efraim
en de paarden uit Jeruzalem tenietdoen,

= komst in vernedering
vergl. zijn komst in heerlijkheid:
"op een wit paard"; Openb.19:11

zal zich uitstrekken van zee tot zee,
en van de Rivier tot de einden der aarde.

Zacharia 9

⁹ Jubel luide, gij dochter van Sion;
juich, gij dochter van Jeruzalem!

Zie, uw koning komt tot u,
hij is rechtvaardig en zegevierend,
nederig, en rijdende op een ezel,
op een ezelshengst, een ezelinnejong.

¹⁰ En ik zal ik de wagens uit Efraim
en de paarden uit Jeruzalem tenietdoen,
ook de strijdboog wordt tenietgedaan;
en hij zal de volken vrede verkondigen,
en zijn heerschappij
zal zich uitstrekken van zee tot zee,
en van de Rivier tot de einden der aarde.

Johannes 12

¹⁶ Deze dingen
wisten zijn leerlingen eerst niet...

*zoals de betekenis van de woorden
in Psalm 118 en Zacharia 9*

ΤΑΥΤΑ	ΟΥΚ	ΕΓΝΩΚΑΝ	ΑΥΤΟΥ	ΟΙ	ΜΑΘΗΤΑΙ	ΤΟ	ΠΡΩΤΟΝ
deze-dingen	niet	-(zij)-weten	van-hem	de	leerlingen	het	eerst
Dit	niet	begrepen	zijn	_	discipelen	(1/2) aanvankelijk	(2/2)

Johannes 12

¹⁶ ... maar toen Jezus verheerlijkt werd,
toen werden zij er aan herinnerd
dat deze met het oog op hem
geschreven waren
en dat zij deze dingen met hem deden.

zie Joh.14:26

Maar de Erbij-geroepene, de heilige geest,
die de Vader zenden zal in mijn naam,
hij zal jullie alles onderwijzen,
en hij zal jullie alles in herinnering brengen,
wat Ik tegen jullie zei.

ΑΛΛ	ΟΤΕ	ΕΔΟΞΑCΘΗ	ΙΗCΟΥC	ΤΟΤΕ	ΕΜΝΗCΘΗCΑΝ
maar	wanneer	(hij)-wordt-verheerlijkt	Jezus	dán	zij-worden-eraan-herinnerd
maar	toen	verheerlijkt was	Jezus	toen	herinnerden zij zich

Johannes 12

16 ... maar toen Jezus verheerlijkt werd,
toen werden zij er aan herinnerd
dat deze met het oog op hem
geschreven waren
en dat zij deze dingen met hem deden.

ΟΤΙ	ΤΑΥΤΑ	ΗΝ	ΕΠ	ΑΥΤΩ	ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ
dat	deze-dingen	(het)-was	op	hem	geschreven-zijnde
dat	dit	was	met het oog op	Hem	geschreven

ΚΑΙ	ΤΑΥΤΑ	ΕΠΟΙΗCΑΝ	ΑΥΤΩ
en	deze-dingen	zij-doen	met hem
en	dit	dat zij... ..gedaan hadden	met Hem

Johannes 12

¹⁷ De menigte dan gaf getuigenis,
zij die met hem was
toen Lazarus werd ontboden
uit het grafgewelf
en hem opwekte vanuit de doden.

als verklaring van het uitbundige enthousiasme

ΕΜΑΡΤΥΡΕΙ	ΟΥΝ Ο	ΟΧΛΟΣ	Ο	ΩΝ	ΜΕΤ	ΑΥΤΟΥ	ΟΤΕ	ΤΟΝ	
-(hij)-getuigde	dan	de	verzamelde-mensenmassa	de	'zijnde	met	hem	toen	de
getuigde daarvan	dan	De	schare	die	was geweest	bij	Hem	toen	_

ΛΑΖΑΡΟΝ	ΕΦΩΝΗΣΕΝ	ΕΚ	ΤΟΥ	ΜΝΗΜΕΙΟΥ	ΚΑΙ	ΗΓΕΙΡΕΝ	ΑΥΤΟΝ	ΕΚ	ΝΕΚΡΩΝ
Lazarus	-(hij)-ontbiedt	van-uit	het	grafgewelf	en	-(hij)-wekt	hem	van-uit	doden
Lazarus	Hij... ..geroepen... ..had	uit	het	graf	en	opgewekt	hem	uit	de doden

Johannes 12

¹⁸ Daarom ook ging de menigte hem tegemoet omdat zij hoorden dat hij dit teken gedaan had.

ΔΙΑ	ΤΟΥΤΟ	[ΚΑΙ]	ΥΠΗΝΘΗCEN	ΑΥΤΩ	Ο	ΟΧΛΟΣ
vanwege	dit	ook	-(hij)-gaat-tegemoet	hem	de	verzamelde-mensenmassa
^(1/2) Daarom	^(2/2)	ook	ging... ...tegemoet	Hem	de	schare

ΟΤΙ	ΗΚΟΥCΑΝ	ΤΟΥΤΟ	ΑΥΤΟΝ	ΠΕΠΟΙΗΚΕΝΑΙ	ΤΟ	CΗΜΕΙΟΝ
dat	-zij-horen	dit	hem	te-hebben-gedaan	het	teken
omdat	zij gehoord hadden	dit	Hij	dat... ...gedaan had	_	teken

Johannes 12

¹⁹ De Farizeeën dan zeiden tot elkaar:
jullie aanschouwen
dat jullie geen baat hebben...

*12:10 sprak over de overpriesters die
Lazarus wilden doden
nu zijn ook de Farizeeën wanhopig:
"de bouwlieden keuren de steen af..."*

ΟΙ	ΟΥΝ	ΦΑΡΙΣΑΙΟΙ	ΕΙΠΑΝ	ΠΡΟΣ	ΕΑΥΤΟΥΣ
de	dan	Farizeeën	(zij)-zeggen	naar-toe	henzelf
De	dan	Farizeeën	zeiden	tot	elkander

ΘΕΩΡΕΙΤΕ	ΟΤΙ	ΟΥΚ	ΩΦΕΛΕΙΤΕ	ΟΥΔΕΝ
jullie-aanschouwen	dat	niet	jullie-baten	niets
Gij ziet voor uw ogen	dat	_	gij... ..bereikt	niets

Johannes 12

¹⁹ ... Neem waar,
de [hele] wereld ging hem achterna.

*ook pelgrims uit de natiën (zie :20)
ongewild en onbedoeld een profetische
uitspraak... (vergl. 11:52)*

ΙΔΕ	Ο ΚΟΣΜΟΣ	ΟΠΙΣΩ	ΑΥΤΟΥ	ΑΠΗΛΘΕΝ
neem-waar!	de wereld	achter	hem	(hij)-ging-weg
zie	de gehele wereld	na	Hem	loopt